

A bronzkor végén és a vaskor elején jelentős népmozgás -figyelhető meg északról dél felé. Ilyen a krasznoozerói műveltség, amelynek népessége a -Középső--Irtisnél, valamint a zavjalovói műveltség -népe, amely a novoszibirszi Ob-vidéken -telepszik meg. Eredetük az északi Alsó-Ob vidékére, az atlimi kultúra területére vezethető vissza, s az ottani fésűs-gödröcskés és -keresztes--gödröcskés edénydíszítés hagyományát hozzák magukkal. E jövevények bizonyára szamojéd nyelvűek lehettek, akik egészen a Szaján–Altáj vidékéig kiterjesztették a szamojédok szállásterületét. Így -tehát alighanem revízióra szorul az a korábbi nézet, amely szerint a szamojédok az újkőkor óta a Szaján–Altáj környékén éltek, s innen vándoroltak egyes csoportjaik északra. (A Kr. születése körüli időben még egy újabb szamojéd csoport költözik a Felső-Obhoz, a kulajkai műveltség népessége, amelyben a kutatók mérvadó többsége az ősszölkupokat sejtí. → Kr. e. 500–Kr. u. 500)